Dan VEREJANU
Institutul de Filologie al AŞM
(Chişinău)

EMINESCU ÎN VIZIUNEA LUI LUCIAN BLAGA

Abstract. Lucian Blaga has identified several moments of contact with the German culture. Everyone can observe a similarity with the lyrical works of Lucian Blaga, who meditated on a great passage, in a book with the same title. In the Eminescu's exegetics it was often mentioned that there was a constellation of poets in the Romanian literature, marked by the Eminescu's pattern. Analyzing Eminescu's poetry, Blaga applies systematically, as himself said, all the theoretical principles and especially the determinative stylistical present in the Trilogy of culture. All these reflections and observations are a proof that Eminescu's idea was an obsessive direction during Blaga's diplomatic activity.

Keywords: stylistic matrix, transcendence, unconscious, mystery, corrugated space, art, metaphor, ethnic, value.

Perioada diplomației lui Lucian Blaga îi permite – prin înseşi obligațiile oficiale ce le avea, dar şi prin deschiderea sa spre alte culturi şi spre diferite aspecte ale culturii universale privite ca un tot – să fie o **personalitate multiplicată,** pe care o vedea întruchipată în Hermann Keysserling. Acesta avea „darul empatic" de a trăi pe rand mai multe culturi şi de a se transpune în sufletul altora, de a traduce inconştientul în formă de conştiință. Conştiința lui devine aproape conştiința pământului, consemnează Blaga [1, p. 435].

În mod evident poetul-filosof constată o astfel de personalitate şi în cazul lui Eminescu, la care se referă în special în **Trilogia culturii,** în aforisme şi în diverse însemnări, unele cu caracter autobiografic.

Eminescu ilustrează, prin excelență, după părerea lui Blaga, fenomenul „hotărâtei incorporări" în cultura şi civilizația europeană, care survine în secolul al XIX, când se atestă mai multe etape ale emancipării poporului român, ale renaşterii lui, care au făcut posibile şi anumite influențe, el trecând printr-un „proces de autoconstituire şi de imitație" [2, p. 240]. Este schițat şi un anumit tablou fenomenologic al acestor influențe – cele ancestrale ce vin sub formă de amintiri de la popoarele romanice, cele sporadice ce apar din Italia, cele cu caracter mai masiv pe care le produce contactul cu Franța şi cele care s-au manifestat ca „o solie" din partea țărilor germanice.

Urmează o mai detaliată disociere de natură tipologică a acestor influențe, Blaga găsind o deosebire mai pronunțată, de esență între influența franceză şi cea germană.

BDD-A19929 © 2015 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)

Diferențele se configurează mai cu seamă în cadrul procesului de succesiune a stilurilor care o mențin neschimbată. Goticul, barocul, naturalismul, romantismul şi simbolismul aduc dovada unor mărci stilistice care se exprimă în cazul francezilor prin măsură, discreție şi sobrietate, iar în cazul germanilor prin „demăsură" (termenul e a lui Blaga), exces. Cele două stiluri se remarcă respectiv prin prevalarea universalului, a tipicului şi al particularului, individualului: „francezul ca „ins" e absorbit de un tip generic; germanul creşte lăuntric, debordând legea, umplându-şi cadrele individualității sale ca „atare" [2, p. 242].

Este definit şi caracterul impactului pe care le au cele două culturi asupra altor culturi europene: cultura franceză lansează îndemnul „fii cum sunt eu", iar cultura germană sfătuieşte: „fii tu însuți".

Referindu-se la istoria literaturii şi spiritualității româneşti, Lucian Blaga identifică mai multe momente de contact „catalitic" cu cultura germană, care stimulează şi dinamizează anume procesul de căutare şi cristalizare a specificului, identității, a „românescului", după cum zice el.

Natura catalitică a impactului culturii germane asupra „duhului românesc" e ilustrată de Gheorghe Lazăr, Titu Maiorescu şi, bineînțeles, de Eminescu, a cărui conştiință etnică a fost formată „grație unei ample inducțiuni germane", manifestată în descoperirea factorului inconştient al creației populare româneşti.

Ca şi Călinescu, Blaga dezaprobă râvna cu care unii istorici şi critici literari caută sursele anumitor opere ale poetului, configurându-i un portret printr-o tehnică de mozaic şi prin formule convenționale de tipul „duhul eminescian", „sufletul românesc".

De aceea, filosoful se vede obligat să vorbească despre modul în care s-a revelat **matricea stilistică românească** în Eminescu. Operabile sunt, după cum reflectă el, nu schopenhauerismul şi budismul, care au luat proporții groteşti, de „elefantiază", ci factorii ce țin de inconştient, de „personanță": „În inconştientul lui Eminescu întrezărim prezența tuturor determinantelor stilistice, pe care le-am descoperit în stratul duhului nostru popular, doar altfel dozate şi constelate, din pricina factorului personal. Acel orizont al spațiului ondulat, specific duhului nostru popular, apare personant şi foarte insistent în poezia lui Eminescu" [2, p. 246].

Se face însă precizarea că „structura orizontică ondulată" nu e simbolizată de „plai", de alternanța specifică suiş/coborâş, ci de „mare" şi „apă". Aceste elemente, care se găsesc în **Stelele-n cer**, în **Luceafărul** sau **La mijloc de codru des,** exprimă anume ritmul universal al **ondulării** şi **legănării,** însoțit de un puternic sentiment al destinului, generator de o discretă melancolie.

Se impune în mod firesc o paralelă cu creația lirică a lui Lucian Blaga care medita şi el la **marea trecere**, într-un volum care purta acest generic. Începând cu imaginea vizualizată a soarelui care, fiind în zenit, ține cântarul zilei, lirosoful sugerează că el „se dăruieşte apelor de jos" împreună cu privirea cumintelor dobitoace în trecere şi cu „frunzarele ce se boltesc adânci peste o întreagă poveste". Totul este aşa cum este,

BDD-A19929 © 2015 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)

doar sângele strigă prin păduri după îndepărtata copilărie. Cine răspunde la această chemare ancestrală? Numai peşterile pline de răsunet şi pâraiele care se cer în adânc. Neauzind niciun răspuns şi spunând că dacă ar fi linişte „cât de bine s-ar auzi ciutura călcând prin moarte", apare identificarea fantezistă cu „ucigaşul" pornit să închidă „cu pumnul toate izvoarele,/ pentru totdeauna să tacă,/ să tacă". Găsim aici expresia concentrată a trăirii paroxistice a **marii treceri,** a curgerii apelor în care se răsfrâng ritmurile legănătoare ale universului. De aceea, poetul se identifică unui om peste margine unde ascultă apa ce se apleacă bătând într-un ţărm („altceva nimic, nimic, nimic, nimic") sau lui Heraclit lângă un lac: „spini azvârl de pe ţărm în lac/ cu ei în cercuri mă desfac" [1, II, p. 117].

Aşa cum Blaga vede în propria poezie reflexele destinului şi ale transcendenţei, tot astfel găseşte şi în **Luceafărul** lui Eminescu „reflexele aurii ale transcendenţei coborâtoare în lume".

Făcând trimiteri la psihologia abisală, autorul **Spaţiului mioritic** identifică un ideal subconştient în **tânărul voievod,** acesta apărând ca o „parte integrantă a structurii şi substructurii sufleteşti ale lui Eminescu" [2, p. 249].

Toate elementele naturii – pădurea, marea, lacul, dealul – se găsesc reunite de imaginea **tânărului voievod**, care este un **alter ego** al poetului („Împărat slăvit e codru…").

Reiterând că poezia lui Eminescu „e clădită pe mai multe portative" şi că „e plină de complexe personante" ale unor structuri inconştiente, care nu se limitează la accidentalele influenţe schopenhaueriene-budiste, Blaga conchide: „Există o idee Eminescu şi aceasta s-a zămislit sub zodii româneşti. Ea poate fi lesne dezghiocată de aparenţe derutante, şi nu mai puţin lesne ea poate fi periată de cenuşa unor vulcani de aiurea ce i-a căzut pe umeri. Eminescu, din moment ce a izbutit să-şi realizeze într-o seamă de bucăţi poetice substanţa proprie, urmează să fie judecat în primul rând pentru aceste bucăţi, nu după acelea, unde el nu e el. Există o idee Eminescu; ea s-a împlinit când i-a bătut ceasul, întâi fiindcă omul, care o purta, s-a născut aşa ca substanţă şi aptitudini, şi al doilea, fiindcă înflorirea a fost prielnic ocrotită de acea atmosferă educativă a culturii, în a cărei şcoală omul şi-a făcut ucenicia" [2, p. 253].

Analiza pe care o face operei eminesciene sub aspectul complexităţii şi acel al reflectării „sofianice" a transcendenţei în contingent, şi paralela dintre motive, teme şi modul de a medita asupra **marii treceri** (topos existenţial) demonstrează prezenţa unor influenţe catalitice în creaţia lirosofică blagiană. Avem în acest sens şi o mărturie documentară: „Se ştie că toţi poeţii români au un ideal şi o măsură: Eminescu. Toţi vor, dacă nu să-l întreacă, cel puţin să-l ajungă. Şi mi se pare că însumi am fost atins de o asemenea boală încă de la vârsta de treisprezece ani. Nu cred că această ambiţie naivă, ce ar părea să umple nu o singură viaţă, ci o sută, ar fi chiar un păcat. O atare naivitate ar putea să constituie, deopotrivă, o condiţie a existenţei creatoare" [3, p. 329].

La **personalitatea multiplicată** „pe mai multe portative" şi registre de „personanţă" Lucian Blaga se referă şi în culegerile sale de aforisme. O bună parte din expresiile

BDD-A19929 © 2015 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)

aforistice au fost dictate în ultimii ani ai vieții sale, când era bolnav şi marginalizat. Una din culegeri, întitulată **Discobolul,** a fost tipărită de poetul însuşi în 1945; cea de a doua a rămas într-un caiet dactilografiat şi în manuscris, un număr de şaptezeci de **Aforisme şi însemnări** formează un manuscris cu acelaşi generic [1, II, p. 573]. Evident că o parte din ele datează din perioada diplomației.

Una din cugetări, inserată în **Din duhul crezului,** vorbeşte despre forța poetului de a surprinde într-un singur vers substanțele întregii lumi: „Dacă, printr-un accident, din opera poetică a lui Eminescu ne-ar fi rămas un singur vers ca acesta: «Poveşti şi doine, ghicitori, eresuri», figura poetului s-ar putea reconstitui. Versul reuşeşte să evoce, poetic şi musical, printr-o simplă enumerare, toate substanțele încântătoare ale acestei lumi" [1, II, p. 460].

O altă însemnare aforistică, ce precede finala „limba este întâiul mare poem al unui popor" conține o afirmație privind modul în care românii au „conlucrat" cu Eminescu la crearea operei lui: „Toți românii anonimi cari de-a lungul secolelor noastre primordiale au creat limba românească au colaborat cu poezia lui Eminescu" [1, II, p. 491].

În exegeza eminesciană s-a vorbit adesea că în contextul literaturii române a apărut o constelație de poeți care pare să fie marcată de modelul Eminescu: Arghezi, Blaga, Adrian Maniu, Philippide, Pillat, Vinea, Voiculescu. „Dincolo de toate deosebirile de formație culturală, de opțiune estetică şi formulă poetică, notează George Gană, ei au în spate o tradiție comună, în centrul căreia se află pentru toți, Eminescu. El este, va scrie unul dintre ei, Blaga, «marele copac din care noi ne tragem». Metafora sugerează legăturile subterane inaparente ale poeților acestei generații cu opera lui Eminescu. Aceasta nu mai reprezenta pentru ei un model stilistic, dar ilustra exemplar o viziune asupra lumii, o sensibilitate metaforică, şi, ca unul dintre corolarele ei, atracția mitului, afinitățile poeziei cu filosofia, deschiderea spre orizonturi culturale vaste, idealul perfecțiunii artistice, curajul originalității, al creării de noi limbaje poetice. Un alt fel de model aşa dar, mai complex, cu care poeții acestei epoci au comunicat pe porțiuni şi în măsuri diferite, fără a deveni eminescieni" [4, p. 329].

„Am putea spune, conchide G. Gană, citându-l de data aceasta pe filosoful Blaga, că influența lui Eminescu asupra lor a fost una «catalitică», nu «modelatoare». Unii au devenit ei înşişi modele, centre de iradiere, repere în structura tot mai diversificată şi mai densă în valori, care este poezia română modernă, un edificiu care – slava Domnului – nu se sprijină pe o singură coloană" [4, p. 329].

O referință la Eminescu găsim şi în **Trilogia valorilor,** în care se reia discuția asupra raportului dintre „artă şi etnic". Blaga face încă o dată o schiță a modului în care problema a fost dezbătută în ultimele două secole, perioadă în care a persistat convingerea că anume caracterul etnic al operei îi asigură valoarea. Această opinie este primejdioasă, autorul **Trilogiei valorilor** precizând că numai unele categorii abisale au o anumită legătură cu arta, aceasta valorificând în primul rând inconştientul colectiv.

BDD-A19929 © 2015 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)

Nu toate operele trebuie să aibă un caracter etnic, fapt ce nu este înțeles de promotorii sămănătorismului, care pun preț în linii mari pe un etnicism şcolăresc, pe un „naturalism idilic îmblânzit", pe „istoria convențională idealizată". Acestui curent i se recunoaşte doar meritul de a atrage atenția cititorului asupra realităților naționale.

Blaga supune unei critici vehemente actul revendicării de către semănătorişti a descendenței din Eminescu: „Ciudat că estetica semănătoristă îşi închipuie că descinde, cel puțin în parte, şi de la Eminescu, câtă vreme ea reprezintă, sub toate fețele, doar o gravă abatere de la estetica implicită a poeziei eminesciene. Eminescu n-ar fi recunoscut pe unii urmaşi decât poate cu sentimentul de nedumerire ce-l stârneşte prezența unor bastarzi, care reclamă nişte drepturi, de care părintele se îndoieşte" [3, p. 619].

În analiza poeziei lui Eminescu, Lucian Blaga aplică, după cum el însuşi recunoaşte, toate principiile teoretice şi în mod prioritar determinantele stilistice expuse sistematic în **Trilogia culturii.** Printr-o astfel de abordare este demonstrată apropierea autorului **Luceafărului** de „duhul românesc", identitatea structurală cu acesta şi, prin urmare, exponențialitatea sa. El reprezintă ca atare spiritualitatea românească în dimensiunile ei esențiale, specificul ei în contextul european şi universal, la care se referă mereu filosoful, făcând trimiteri frecvente la culturile „majore" sau „monumentale" şi la culturile „minore" sau „etnografice".

Putem desprinde chiar un **plan arhitectonic sistematic,** cu care opera în construirea trilogiilor sale. În câteva manuscrise apărute postum în revista „Manuscriptum" şi în „Revista de filosofie" se află şi schița unei autoprezentări filosofice, în care **Geneza metaforei şi sensul culturii** sunt considerate ca „întâia încercare în literatura filosofică de a da o metafizică a fenomenului stilistic": „În studiul despre care vorbesc arăt că aspectele fundamentale ale oricărei creații de cultură sunt „metaforicul" şi „stilul". Orice creație de cultură este o încercare a omului de a-şi revela un mister. Revelarea aceasta prin plăsmuiri, fie artistice, fie teoretice, fie vizionare are însă constituțional totdeauna un caracter metaforic şi se face în coordonate şi forme stilistice. Ceea ce înseamnă că relevarea misterului nu are un caracter adecvațional. (…) Omul spre deosebire de animal, are un mod de existență cu totul specific: este modul de a exista, în orizontul misterului şi în vederea revelării acestuia. Dar actele sale revelatorii au numai un caracter metaforic în raport cu misterul şi sunt transcendent limitate prin frânele categoriilor abisale" [5, p. 17].

Planul architectonic sistematic, care se axează pe acest concept-cheie, explicat de însuşi filosoful, conține şi alte principii teoretice formulate în mai multe compartimente ale **Trilogiei culturii.** El ar putea fi reprezentat prin următoarea „schemă":

– prezența la Eminescu a „matricei stilistice", ce se defineşte printr-un complex de categorii stilistice care, deşi se manifestă independent, se leagă între ele ca o rețea de interconexiuni, ca o unitate bazată pe complementaritate; ea cuprinde, de fapt, factori inconştienți care determină pecetea stilistică a unei colectivități sau a unui individ situat într-o anumită zonă geografică;

BDD-A19929 © 2015 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)

– exprimarea de către Eminescu a „personanței”, termen cu care Blaga denumește inconștientul, întreaga garnitură de atitudini și reacții tainice, larvare care caută anumite forme de manifestare, acestea răzbătând până în „bolțile conștientului”;

– surprinderea, în opera eminesciană, a coborârii sofianicului, a transcendentului într-un mod spontan, firea omului pătrunzându-se de acest sentiment care se prezintă în forma de „gând metafizic”, iar într-o metafizică latentă, precizează Blaga, „se amestecă întotdeauna și sentimentul raportului posibil între transcendență și lumea concretă” [3, p. 160];

– înfățișarea în opera eminesciană a **spațiului ondulat,** a ritmurilor legănate ale naturii, spațiul mioritic prin configurarea lui de „plai”, deal-vale (suiș-coborâș) și prin accentele pe care le imprimă sentimentul destinului „spațiului ondulat”;

– folosirea mitului pe care Blaga în consideră un mod esențial de revelare a misterelor existențiale cu ajutorul mijloacelor de imaginație; în concepția sa, miturile sunt plăsmuiri de intuiție revelatoare și mari manifestări ale unei culturi, purtând pecetea unor determinante stilistice, „ele vor fi modelate, ulterior, de categoriile abisale ale unui popor” [3, p. 301];

– înclinarea lui Eminescu spre „nuanță” și „discreție”, prezente nu doar în ornamentică, ci și în muzică și poezie, în exprimarea **dorului,** pe care Blaga îl concepe nu ca pe o personificare, ci ca o „ipostazare”, ca o putere impersonală devastatoare.

Citatele din poeziile lui Eminescu, însoțite de comentarii desfășurate în care se revine la principiile teoretice expuse în **Trilogia culturii,** demonstrează acest **plan arhitectonic sistematic.**

Poezia **Stelele în cer** ilustrează însăși „matricea stilistică” străbătută de un puternic sentiment al destinului, acea alternanță specifică deal-vale (suiș-coborâș) apele fiind surprinse într-o legănare măiestrit ritmată, sugerând o „dinamică furtunoasă” universală și o topire în „mișcătoarele justietăți”, adică într-un orizont infinit:

Stelele-n cer
Deasupra mărilor
Ard depărtărilor
Până ce pier.

După un semn,
Clătind catargele,
Tremură largele
Vase de lemn;

Nişte cetăți
Plutind pe marile
Și mișcătoarele
Pustietăți.

BDD-A19929 © 2015 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)

Expresia „peisajului orizontic” apare şi-n **Luceafărul,** din care Blaga citează:

„El tremură ca alte dăți,
În codri şi pe dealuri,
Călăuzind singurătăți
De mişcătoare valuri” [3, p. 246-247].

Modul în care Lucian Blaga descifrează semnificațiile simbolice ale apei la Eminescu corespunde întru totul explicării psihanalitice a ei, pe care ne-o oferă Gaston Bachelard: este „elementul lichid ce nu se va mai scurge, ducând la dialectica ființei în substanța însăşi”; asemenea cuceritorului, poetul vrea să pună pecetea pe univers; natura de poet creează imaginea mării în fața naturii: „ceea ce ni se pare nesăbuit în istorie, în trecut – este acum, într-un prezent etern, un adevăr profund al imaginației libere. Metafora, fizic inadmisibilă, psihologic nesăbuită este totuşi un adevăr poetic. Căci metafora este fenomenul poetic. E tot un fenomen al naturii, o proiecție a naturii omeneşti asupra naturii universale” [6. p. 207].

Lucian Blaga distinge în poezia lui Eminescu anume aceste semnificații ale apei: ea exprimă ființa, ducând dialectica până în substanța ei însăşi; ea este o metaforă, care e totuşi un adevăr poetic, demonstrând că e „o proiecție a naturii omeneşti asupra naturii universale”. Este şi o dovadă indiscutabilă că gândirea poetică e o gândire profund metaforică.

Modelul de structură orizontică, bazat pe imaginea „legănării”, care contaminează întregul cosmos e poezia în manieră folclorică **Ce te legeni:**

„– Ce te legeni, codrule,
Fără ploaie, fără vânt,
Cu crengile la pământ?
– De ce nu m-aş legăna,
Dacă trece vremea mea!
Ziua scade, noaptea creşte
Şi frunzişul mi-l răreşte.
Bate vântu frunza-n dungă –
Cântăreții mi-i alungă;
Bate vântul dintr-o parte –
Iarna-i ici, vara-i departe.
Şi de ce să nu mai plec,
Dacă păsările trec!
Peste vârf de rămurele
Trec în stoluri rândurele
Ducând gândurile mele
Şi norocul meu cu ele” [7, p. 706].

BDD-A19929 © 2015 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)

Finalul poeziei surprinde analogia între trecerea rândunelelor (transcrise: rândurelele) şi gândurilor poetului care se cufundă, asemenea păsărilor, în zarea întunecată a lumii, producând un gol în sufletul său. Sentimentul răvăşitor al singurătăţii este generat de un crescendo ritmic, ajutat şi de aliteraţia ce sugerează în continuare **legănarea** şi căderea inevitabilă în mrejele dorului, rămas „singurel", cu care se îngână poetul:

„Şi se duc pe rând, pe rând,
Zarea lumii întunecând,
Şi se duc ca clipele,
Scuturând aripile,
Şi mă lasă pustiit,
Vestejit şi amorţit
Şi cu doru-mi singurel,
De mă-ngân numai cu el!" [7, p. 706].

Un ritm desăvârşit al legănării distinge Lucian Blaga în poezia **La mijloc de codru des:**

„La mijloc de codru des
Toate păsările ies,
Din hogeag de aluniş,
La voiosul luminiş,
Luminiş de lângă baltă,
Care-n trestia înaltă
Legănându-se din unde,
În adâncu-i se pătrunde
Şi de lună şi de soare
Şi de păsări călătoare,
Şi de lună şi de stele
Şi de zbor de rândurele
Şi de chipul dragii mele" [7, p. 707].

Poemul **Luceafărul,** în ciuda atmosferei şi motivelor de poveste, care stau la baza lui, i se pare lui Lucian Blaga o ilustrare a actului coborârii transcendenţei în lume, coborâre sofianică. Filosoful mai surprinde şi reflecţii ale gândirii gnostice, Hiperion fiind „frate bun" cu Eonii ce călătoresc între cer şi pământ, figuri existente în gnosticism.

Cât priveşte simţul de nuanţă, discreţie şi pitoresc, acesta este ilustrat de basmul în versuri **Călin**, de poeziile **Şi dacă…** şi **Sara pe deal**. Toate aceste determinante stilistice îl leagă organic de matricea etnică.

BDD-A19929 © 2015 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)

Aşa cum americanul se proiectează în căpetenia indiană ca figură arhetipală ce vine din subconştient, popoarele balcanice au ca ideal colectiv „haiducul”. La Eminescu, acest ideal subconştient este „voievodul”, „tânărul voievod”, acesta apărând fie ca o figură concretă, fie ca una „personantă”, în **Doină,** este invocat Ştefan cel Mare, iar în **Luceafărul** Hyperion se întrupează în drumul său spre pământ, ca un „tânăr voievod/ cu păr de aur moale”. În **Scrisori**, şi-n alte poeme (ciclul Muşatinilor, proiectele dramatice de tinereţe) este evocată legendara perioadă voievodală. Un voievod i se pare poetului şi codrul (**Împărat slăvit e codrul**…).

Referindu-se la piesa lirică de o deosebită finețe **Peste vârfuri** Lucian Blaga comentează: „Proiectați peste figura lui Eminescu aura voievodală şi veți înțelege liniştea sacrală a acestei melancolii. În multe din poeziile lui Eminescu şi poate că-n cele mai caracteristice, transfigurarea lirică se datorează unei tainice contopiri cu un vis voievodal” [3, p. 251]. Lucian Blaga face în acest sens o paralelă cu un alt mare poet, Stefan George, care-i obsedat, în subconştient, de figura unui împărat medieval roman-german.

Toate aceste reflecții şi însemnări aforistice sunt o dovadă că **Ideea Eminescu** a fost o idee obsedantă în perioada activității diplomatice a lui Blaga.

Referințe bibliografice

1. Lucian Blaga. *Opere*, vol. I-II. Chişinău, Ed. Ştiința, 1995.

2. Lucian Blaga. *Trilogia culturii*. Orizont şi stil. Spațiul mioritic. Geneza metaforei şi sensul culturii. Bucureşti, Editura pentru literatură universală, 1969.

3. Lucian Blaga. *Opere*, X, *Trilogia valorilor*. Bucureşti, Ed. Minerva, 1987.

4. George Gană. *Melancolia lui Eminescu*. Bucureşti, Ed. Fundației Culturale Române, 2002.

5. Florica Diaconu, Marin Diaconu. *Dicționar de termeni filosofici ai lui Lucian Blaga*. Bucureşti, 2000.

6. Gaston Bachelard. *Apa şi visele,* eseu despre imaginația materiei. Bucureşti, Ed. Univers, 1995.

7. Mihai Eminescu. *Integrala operei poetice*. Bucureşti, Ed. Semne, 2006.

BDD-A19929 © 2015 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:56:04 UTC)